

ukh-mistsevykh-vyborakh-2015-roku (дата звернення: 03.10.2017). 4. Про Порядок організаційно-правової підготовки і виконання дій щодо ведення Державного реєстру виборців: постанова Центральної виборчої комісії від 20 січ. 2011 р. № 13 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/en/v0013359-11> (дата звернення: 03.10.2017). 5. Ліцензії на загальносистемне програмне забезпечення для функціонування автоматизованої інформаційно-телекомунікаційної системи «Державний реєстр виборців (на яке майнові права не передаються) // Prozorro: сайт. URL: <https://prozorro.gov.ua/en/tender/UA-2017-07-20-000127-c> (дата звернення: 03.10.2017).

Одержано 08.10.2017

УДК 343.98

Катерина Геннадіївна НЕЖЕВЕЛО,

курсант 4 курсу факультету № 1

Харківського національного університету внутрішніх справ;

Юлія Василівна ЗАБОЛОНА,

кандидат юридичних наук, викладач кафедри криміналістики

та судової експертології факультету № 1

Харківського національного університету внутрішніх справ;

ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-8854-8537>

ШАХРАЙСЬКІ СХЕМИ, ПОВ'ЯЗАНІ З ОРЕНДОЮ ЖИТЛА

Незважаючи на те, що злочини у сфері шахрайства займають досить незначне місце (2–3 %), проте боротьба з цим видом злочинів є досить актуальною проблемою для правоохоронних органів. Це можна пояснити тим, що шахрайство має високу латентність – далеко не кожна постраждала особа заявить про вчинені шахрайські дії щодо неї, тим самим приховуючи злочин.

Відповідно до чинного кримінального законодавства шахрайство – це заволодіння чужим майном, або правом на нього шляхом обману або зловживання довірою (ч. 1 ст. 190 КК України). Пленум Верховного Суду України у постанові «Про судову практику в справах про корисливі злочини проти приватної власності» від 25.12.1992 р. (з наступними змінами) зазначив, що правоохоронним органам і судам слід мати на увазі, що обман (повідомлення потерпілому неправдивих відомостей або приховування певних обставин) чи зловживання довір'ям (недобросовісне використання довір'я з боку потерпілого) при шахрайстві застосовуються винною особою з метою викликати у потерпілого впевненість про вигідність або обов'язковість передачі йому майна чи права на нього. Існують певні типові шахрайські схеми, знання яких зменшить шанс обману:

1. При зверненні в ріелторські контори необхідно пам'ятати, що серед них дуже уміло і непомітно навчилися маскуватися так звані інформаційні агентства. Специфіка роботи цих організацій полягає в тому, що вони просто надають інформацію за запитом орендодавця або орендаря, до якої неможливо підібратися з боку закону, адже клієнт підписує договір, в якому дрібним шрифтом вказаний пункт про надання інформації. Власне в цьому і полягає суть послуги, за яку стягується плата. Причому, все або велика частина з цих адрес і телефонних номерів можуть виявитися «липовими». Обман, в основному, розрахований на приїжджих, довірливих і не занадто обізнаних людей.

2. Розраховано на орендодавця і полягає в наступному: людина знімає квартиру, як правило, на дуже нетривалий час, потім, представляючись агентом по оренді нерухомості, приводить в цю квартиру одного за іншим потенційних квартиронаймачів, а його повноваження підтверджує співучасник, що виступає в ролі власника цього житла. Кожен з тих, що погодилися зняти цю нерухомість платить, як кажуть, за потрібним тарифом: за послуги ріелтора, запоруку і ціну за місяць проживання. Після такої театральної вистави шахраї зникають, а обдурені орендарі починають один за іншим стягуватися до дверей нещасливої квартири, в яку потрапити вони не можуть, адже всім на руки були видані ключі від абсолютно інших замків.

3. Наймачеві все-таки дають можливість заїхати в квартиру, але через декілька днів «власник» і «ріелтор» обманним шляхом його виганяють, змінюючи замки. Після цього на обурення обдуреного ніхто не реагує і схема повторюється знову і знову. На ринку оренди житла активно працюють і ті, хто, отримавши гроші за квартиру, відразу ж забувають про клієнта, жодним способом не реагуючи на його дзвінки.

Тому не рекомендується при оренді житла звертати увагу на дешеві варіанти житла, які знаходяться в престижних районах міста. Краще звичайно звернутись до офіційного ріелторського агентства, але якщо віддається перевага спілкуванню з приватним ріелтором, необхідно переконатися, що він працює зі справжнім власником житла, а той, у свою чергу, має законні права на нерухомість. Це свідоцтво про право власності на квартиру тощо. При чому є доцільним зробити копію такого свідоцтва та звірити його номер з реєстром речових прав на нерухоме майно в Державній реєстраційній службі України, відділення якої повинно бути у вашому місті. Якщо пошуки, все ж таки, увінчалися успіхом і квартира знайдена, потрібно пам'ятати про складання договору оренди з власником житла, заздалегідь з'ясувавши число прописаних в квартирі людей, адже від них також знадобиться письмова згода на проживання на їх законних метрах. Якщо в процесі підписання договору бере участь представник власника, необхідно отримати письмовий дозвіл від нього на укладення угоди. Насправді тонкощів і нюансів цього процесу існує стільки, що пересічному громадянину, іноді, буває дуже складно розібратися, однак завжди потрібно залишатись уважними та обережними.

Список використаних джерел: 1. Кримінальний кодекс України : станом на 1 верес. 2015 р. – Харків : Право, 2015. – 264 с. 2. Про судову практику у справах про злочини проти власності : постанова Пленуму Верховного Суду України від 6 листоп. 2009 р. № 10 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0010700-09>. 3. Шуляк Ю. Л. Кримінальна відповідальність за шахрайство: порівняльно-правове дослідження : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Шуляк Ю. Л. – Київ, 2011. – 20 с. 4. Пазинич Т. А. Криміналістична характеристика шахрайства та основні напрямки його розслідування [Електронний ресурс] / Т. А. Пазинич // Вісник Національного університету внутрішніх справ. – 2003. – Вип. 23. – С. 28–32. – Режим доступу: <http://visnyk.univd.edu.ua/?controller=service&action=download&download=31736>.

Одержано 08.10.2017

УДК 343.98

Ольга Василівна НІКОЛАЙЧУК,

ад'юнкт Харківського національного
університету внутрішніх справ

ОСОБА ПОТЕРПІЛОГО ВІД НЕНАЛЕЖНОГО ВИКОНАННЯ ОБОВ'ЯЗКІВ ЩОДО ОХОРОНИ ЖИТТЯ ТА ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ

Одним із основних елементів криміналістичної характеристики неналежного виконання обов'язків щодо охорони життя та здоров'я дітей є особа потерпілого.

Дослідження особи потерпілого проводиться різними науками кримінально-правового циклу. Як вказує М. В. Сенаторов, з'ясування суті того чи іншого виду потерпілого має значення для встановлення соціальної природи відповідного злочину; з'ясування його характеру та ступеня суспільної небезпечності; вирішення питань про криміналізацію чи декриміналізацію діяння, диференціацію кримінальної відповідальності; розмежування злочинів, їх кваліфікації; призначення покарання; а також для вирішення питань чинності закону про кримінальну відповідальність у просторі та звільнення від кримінальної відповідальності.

Аналіз ст. 137 КК України «Неналежне виконання обов'язків щодо охорони життя та здоров'я дітей» дає підстави дійти висновку, що основним визначальним елементом криміналістичної характеристики є саме дитина. Правовий статус дитини визначається